

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Epistolæ & Orationes

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ad Petrum Bergivm Præfatio amici nomine. XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

gulari, vt alterum me, eo charius quod versatur in hisce studiis philosophicis & cum iudicio, nec sine industria. Tibi velim tua merita erga me crebro in mentem veniant, quæ cum ipse possis, mihi nefas sit silentio obruere, iudicabis mihi curam assiduam iniectam cauendi, ne quid de amplissima mea erga te beneuolentia diminutum esse videatur. Vale.

A D P E T R V M B E R G I V M

Prefatio amici nomine. XIX.

OMNIVM gentium populorumq. non solū consensu comparatum, sed etiam iudicio probatum videtur esse, P. Bergi, vt quibus primordiis res humana cōstituta esset, eorum semina ad cōmunis vitæ veram frugem referrentur. Quæ natura cum sese in prisca illas mentes induisset, in earum officiis seipsa duce clarius illuxit. Quæ enim aut communi voluntate, quos appellant mores, recepta: aut maturius prudētia, quas vocamus leges, cōcepta essent, ea omnia ab vno fonte naturæ deriuata, sibi respondentia ac consentanea sunt adeo, vt si quid noui statui videatur, aut sit vetus omne, aut veteris interpretatio sapientiæ. Quo mihi & Imperium probetur Iustiniani, qui
vetuerit

vetuerit in immensum vehi, quod rei certæ certis limitibus contineretur: & non improbetur consilium, quo maiorum nostrorū decreta, Rescripta, Responsa eadē natura duce stas certisq. rationibus temperamus. Nam quemadmodum illi naturæ iura literis rationibusque certis sunt interpretati, ita nos illorum scripta non minore negotio explicamus. Illi statuere quod volebant, nos quod vellent expiscari. Nam quotus quisq. nostrū audeat emēdare antiquorum placita etiamsi cui falsa aut iniqua videantur? Quam igitur laudē sunt illi bene sentiendo consequuti, eandem nos etiam vero maiorem fortasse mereamur, cuius non solum Interpretes, sed etiam Iudices sumus. Verum equidem, P. Bergi, de me nihil, de te omnia quæ nunc profiteri audeo super ætate nostra, de te vno sentio.

* * *

Age vero vel veteres Heroes vel recentes viri comparentur. Illorum memoriam viuam tenemus ob egregias virtutes, sed præteritorum. hoc enim facit mors, vt inter cætera commoda, quæ ab ipsa bonis comparantur, non solum absoluti sint a noxiis, quibus tum *** sed etiam perpetuo in nobis uiuant. Multos tenuiori fortunæ detri-

uit,

uit, multos secundiori elatos oppressit inuidia. Sed neq. illa te contemptum vnquã habuit. non enim nouit te, aut tu illã. Luculenter autẽ non solum conspectiorẽ offert, sed etiã gratiorẽ. Hoc est vti rebus præsentibus, possidere præteritas, occupare futuras. Hoc est tibi vixisse sapienter, vt exemplo tuo viuamus alius vtiliter. Magnitudinẽ tuam neque capere tu, neque te illa queat. Sed nos quoq. sapientiã tuã sumus pars, quã tamen tibi nulla decessit. Diuina profecto res, quẽ excipitur, neq. perit: deciditur, neq. minuitur: exercetur, neq. fathiscit. Equidem, Bergi, scio alios tibi dicasse sua, scio mihi proponi alios, quibus nostra dicare possim. Verum quod illi fecere sapienter, vt augustiores facerẽt labores suos, id mihi non fuisse committendũ puto, si sequutus essem meliora. Sed neq. tu hæc inter illa aspernari ob copiam debeas, qui verã copia: etiam actor esses, & dominus, neq. illi nos apud te contemnere qui agamus quod instituere.

Reliqua desiderantur.

IACOBVS OMPHALIVS
SCALIGERO XX.

ET antea iucundissimã ex ea, quã tecum mihi, cum studio meo, tum iudicio tuo, atque